

หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสว่างวีระวงศ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ (ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๓)

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (วิชาเพิ่มเติม)

รหัสวิชา ท๓๑๒๐๑ รายวิชา ภาษาและวรรณกรรมอีสาน ๑
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๑ ๒ ชั่วโมง/สัปดาห์ ๔๐ ชั่วโมง/ภาค ๑.๐ หน่วยกิต

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาประวัติความเป็นมาของชาวไทยอีสาน ภาษาและอักษรไทยอีสาน อักษรไทยน้อย ลักษณะของวรรณกรรมอีสาน อ่านวรรณกรรมอีสานทั้งอักษรไทยกลางและอักษรไทยน้อย ศึกษาความหมายของคำสำนวน วิเคราะห์คุณค่าทางด้านภาษาและสังคม สืบค้นวรรณกรรมอีสานในท้องถิ่น

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจประวัติความเป็นมาของชาวไทยอีสาน ภาษาและอักษรไทยอีสาน ลักษณะของวรรณกรรมอีสาน สามารถอ่าน เขียนอักษรไทยน้อย วิเคราะห์คุณค่าทางภาษาและสังคมจากวรรณกรรมที่อ่าน เห็นคุณค่า และร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมทางภาษาของท้องถิ่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สามารถบอกประวัติความเป็นมาของชาวไทยอีสาน ภาษาและอักษรไทยอีสานได้
๒. สามารถบอกลักษณะของวรรณกรรมอีสานได้
๓. สามารถอ่านเขียนอักษรไทยน้อยได้
๔. รักการอ่านวรรณกรรมอีสาน
๕. สามารถบอกความหมายของคำ สำนวนที่มีในวรรณกรรม
๖. สามารถแสดงความคิดเห็น วิจัย บอกคุณค่าทางภาษาและสังคมได้
๗. สามารถรวบรวมวรรณกรรมอีสานในท้องถิ่นได้

หน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	มฐ. ท	ภาระ/ชิ้นงาน	เวลา ช.ม.	คะแนน
๑ ประวัติความเป็นมาของชาวไทยอีสาน	๑.๑,๒.๑	ตอบคำถาม	๕	๑๐
๒ ภาษาและอักษรไทยอีสาน	๑.๑,๒.๑	ตอบคำถาม	๓	๑๐
๓ ลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสาน	๑.๑,๒.๑,๕.๑	ตอบคำถาม	๔	๑๐
๔ หลักการอ่านเขียนอักษรไทยน้อย	๔.๑	อ่าน เขียนอักษรไทยน้อย	๖	๒๐
๕ ตัวอย่างวรรณกรรมอีสาน	๑.๑,๓.๑,๕.๑	อ่านออกเสียง อธิบาย วิจารณ์	๒๐	๔๐
๖ โครงการสืบค้นวรรณกรรมอีสานในท้องถิ่น	๒.๑,๓.๑,๕.๑	รายงานการสืบค้น	๒	๑๐
			๔๐	๑๐๐

สาระการเรียนรู้

๑. ปฐมนิเทศ ประวัติ ความเป็นมาของชาวไทยอีสาน (๕ ชั่วโมง)
 - เป้าหมายของการเรียนวรรณกรรมอีสาน เนื้อหาโดยย่อ วิธีเรียน วิธีวัดประเมินผล
 - สภาพพื้นที่ภาคอีสาน ประชากรปัจจุบัน
 - กลุ่มคนที่เคยอาศัยอยู่ในพื้นที่ภาคอีสาน

- ยุคก่อนประวัติศาสตร์ (บ้านเชียง ผาแต้ม)
- ยุคประวัติศาสตร์ (ทวารวดี ขอม ไทลาว)
- กลุ่มไทลาวบริเวณแอ่งสกลนคร
- กลุ่มไทลาวบริเวณแอ่งโคราช
- การขยายอำนาจส่วนกลางสู่ภาคอีสาน

๒. ภาษาและอักษรไทยอีสาน (๓ ชั่วโมง)

- ภาษาถิ่น ภาษามาตรฐาน
- ลักษณะภาษาไทยอีสาน
- กลุ่มภาษาในภาคอีสานปัจจุบัน
- อักษรไทยน้อย
- อักษรธรรมอีสาน

๓. ลักษณะวรรณกรรมอีสาน (๔ ชั่วโมง)

- การจำแนกประเภท
- ฉันทลักษณ์ (กาบ กอน โคง ฮ้าย โสก)

๔. หลักการอ่านเขียนอักษรไทยน้อย (๖ ชั่วโมง)

- พยัญชนะ สระ อักษรวิธ
- ฝึกทักษะอ่านเขียนอักษรไทยน้อย

๕. ตัวอย่างวรรณกรรมที่มีคุณค่า (ฝึกอ่านอักษรไทยน้อย)

๕.๑ อยุธยา (๕ ชั่วโมง)

- ความหมาย ประเภท ประโยชน์
- ตัวอย่าง
- การวิเคราะห์ วิจารณ์

๕.๒ ปุสอณพหลาน (๕ ชั่วโมง)

- ความเป็นมา
- ประเภทคำประพันธ์
- การอ่านทำนองกาบ
- วิเคราะห์ วิจารณ์คุณค่า

๕.๓ หลานสอนปู่ (๕ ชั่วโมง)

- ความเป็นมา
- ประเภทคำประพันธ์
- การอ่านทำนองกาบ
- วิเคราะห์ วิจารณ์คุณค่า

๕.๔ พญาค่างอง (สอนไพร่) (๕ ชั่วโมง)

- ความเป็นมา
- ประเภทคำประพันธ์
- การอ่านทำนองกอน
- วิเคราะห์ วิจารณ์คุณค่า

๖. โครงการสืบค้นวรรณกรรมในห้องถิ่น (๒ ชั่วโมง)

-ให้สืบค้นวรรณกรรมพื้นบ้าน นิทานก้อม คะลำ คำทวย คำสอย เพลงกล่อมเด็ก ฆะหย่าเกี่ยว
เซ็งบั้งไฟ ฯลฯ

-รายงานในห้อง

-จัดกิจกรรมแข่งขันฆะหย่า สอย เซ็งบั้งไฟ เซ็งสร้างสรรค้อื่นๆ เล่านิทานพื้นบ้าน นิทานก้อม

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (วิชาเพิ่มเติม)

รหัสวิชา ท๓๑๒๐๒

รายวิชา ภาษาและวรรณกรรมอีสาน ๒

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒

๒ ชั่วโมง/สัปดาห์ ๔๐ ชั่วโมง/ภาค ๑.๐ หน่วยกิต

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาอักษรธรรมอีสาน อ่านวรรณกรรมอีสานทั้งอักษรไทยกลางและอักษรธรรมอีสาน ศึกษา
ความหมายของคำ สำนวน วิเคราะห์คุณค่าทางด้านภาษาและสังคม ศึกษาเอกสารโบราณ จัดนิทรรศการ
เกี่ยวกับอักษรและวรรณกรรมอีสาน

เพื่อให้สามารถอ่าน เขียนอักษรธรรมอีสาน วิเคราะห์คุณค่าทางภาษาและสังคมจากวรรณกรรมที่
อ่าน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารโบราณ การจาร การดูแลรักษา เห็นคุณค่า และร่วมอนุรักษ์
ศิลปวัฒนธรรมทางภาษาของท้องถิ่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สามารถบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับชาวไทยอีสาน ภาษาและวรรณกรรมอีสานได้
๒. สามารถอ่านเขียนอักษรธรรมอีสานภาษาไทยอีสานได้
๓. สามารถอ่านเขียนอักษรธรรมอีสานภาษาบาลีได้
๔. รักการอ่านวรรณกรรมอีสาน
๕. สามารถบอกความหมายของคำ สำนวนที่มีในวรรณกรรม
๖. สามารถแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณ บอกคุณค่าทางภาษาและสังคมได้
๗. สามารถบอกส่วนประกอบของเอกสารโบราณ การดูแลรักษา และจารโบราณได้
๘. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ภาษาและวรรณกรรมอีสาน

หน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	มฐ. ท	ภาระ/ชิ้นงาน	เวลา ช.ม.	คะแนน
๑ หลักการอ่านเขียนอักษรธรรมอีสาน ภาษาไทยอีสาน	๔.๑	ทำแบบฝึก อ่าน เขียนอักษร ธรรมอีสานภาษาไทยอีสาน	๑๐	๓๐
๒ วรรณกรรมตัวอย่าง	๑.๑,๓.๑,๕.๑	อ่านออกเสียง อธิบาย วิจาร์ณ	๑๒	๓๐
๓ การอ่านเขียนอักษรธรรมอีสาน ภาษาบาลี	๔.๑	ทำแบบฝึก อ่าน เขียนอักษร ธรรมภาษาบาลี	๑๐	๒๐
๔ เอกสารโบราณ	๒.๑	จารโบราณ ตอบคำถาม	๖	๑๐
๕ การเผยแพร่ภาษาและวรรณกรรม อีสาน	๒.๑,๓.๑,๕.๑	ปฏิบัติการเผยแพร่ รายงาน การเผยแพร่	๒	๑๐
			๔๐	๑๐๐

สาระการเรียนรู้

๑. ปฐมนิเทศ หลักการอ่านเขียนอักษรธรรมอีสานภาษาไทยอีสาน (๑๐ ชั่วโมง)

๑.๑ ทบทวนความเป็นมาของชาวไทยอีสาน ภาษาและอักษรไทยอีสาน

๑.๒ หลักการอ่านเขียนอักษรธรรมอีสานภาษาไทยอีสาน

- พยัญชนะ สระ อักษรวิธีย์ คำย่อ
- ฝึกทักษะการอ่านเขียนอักษรธรรมอีสานภาษาไทยอีสาน

๒. ตัวอย่างวรรณกรรม (ฝึกอ่านอักษรธรรมอีสาน)

๒.๑ เขื่อนสามน้ำสี่ (๔ ชั่วโมง)

- ความเป็นมา
- อ่าน ทำความเข้าใจศัพท์ สำนวน
- วิเคราะห์ วิจารณ์

๒.๒ จารึกวัดป่าใหญ่ (๔ ชั่วโมง)

- ความเป็นมา
- อ่าน ทำความเข้าใจศัพท์ สำนวน
- วิเคราะห์ วิจารณ์

๒.๓ ท้าวคำสอน (๔ ชั่วโมง)

- ความเป็นมา
- อ่าน ทำความเข้าใจศัพท์ สำนวน
- วิเคราะห์ วิจารณ์

๓. การอ่านเขียนอักษรธรรมอีสานภาษาบาลี (๑๐ ชั่วโมง)

- พยัญชนะวรรค สระลอย สระจม อักษรสังโยค
- อ่านเขียนปัญญาปารมี บทสวดมนต์ไหว้พระ พระไตรปิฎก

๔. เอกสารโบราณ (๖ ชั่วโมง)

- ความสำคัญ
- องค์ประกอบ
- การดูแลรักษา
- การจารโบราณ

๕. การเผยแพร่ภาษาและวรรณกรรมอีสาน (๒ ชั่วโมง)

-จัดนิทรรศการในโอกาสสำคัญต่างๆ เช่น นิทรรศการทางวิชาการ งานเทศกาลในท้องถิ่น การจัดป้ายนิเทศในห้องเรียน การจัดทำเอกสารเผยแพร่ในโอกาสต่างๆ ในชุมชน ฯลฯ

-สาระที่จัดแสดง เช่น จัดป้ายนิเทศ สาธิตการจารโบราณ สาธิตหยาเกี่ยว แสดงผลงานนักเรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆ แข่งขันจารโบราณ สอย เพลงกล่อมเด็ก เป็นต้น

- เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต
- สรุป รายงานผลการเผยแพร่ผลงาน